

TILL DIG SOM VILL VETA
MER OM FÖRMAKSFLIMMER

FÖRMAKSFLIMMER

INNEHÅLL

1 Inledning	3
2 Vad är förmaksflimmer?	3
3 Sambandet mellan förmaksflimmer och stroke	6
4 Hur behandlas förmaksflimmer?	8
5 Blodförtunnande läkemedel och biverkningar	10
6 Om olyckan är framme	11

1 INLEDNING

I den här broschyren kan du läsa om vad förmaksflimmer är, varför det ökar risken för stroke och hur risken kan minskas med läkemedel och annan behandling. Prata alltid med din läkare eller sjuksköterska om du har frågor som rör din sjukdom och behandling.

2 VAD ÄR FÖRMAKSFLIMMER?

Förmaksflimmer är en hjärtsjukdom som innebär att hjärtat slår oregelbundet och ofta snabbare än normalt. Detta gör att hjärtat inte kan pumpa runt blodet i kroppen så effektivt som det borde.

Förmaksflimmer leder till att hjärtat slår:

För **långsamt**

För **snabbt**

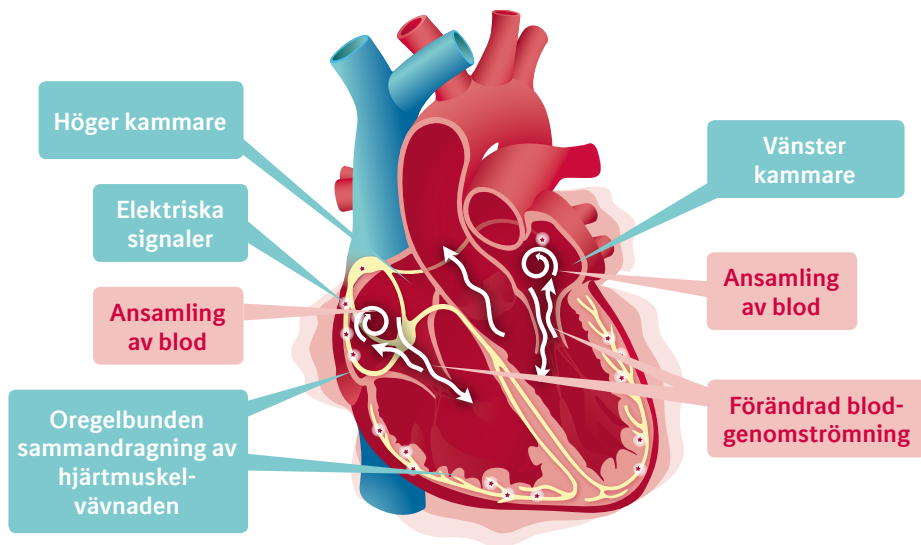
Oregelbundet

Förmaksflimmer är den vanligaste typen av hjärtrytmrubbning, arytm. En arytm är ett problem med hjärtslagens hastighet eller rytm. Under en arytm kan hjärtat slå för snabbt, för långsamt eller med oregelbunden rytm.

Rytmen uppkommer genom att elektriska impulser skickas från sinusknutan, en impulsgivare i höger förmak, och vidare genom hjärtats elektriska system, det så kallade retledningssystemet. Dessa elektriska impulser gör att hjärtat drar ihop sig. Normal regelbunden hjärtrytm benämns sinusrytm.

Vid förmaksflimmer är hjärtats rytm störd med följd att hjärtat istället slår oregelbundet och ofta fortare än vid normal sinusrytm.

Den störda rytmen leder till att hjärtats kammare och förmak inte längre samverkar som de ska.

Vid förmaksflimmer ändras blodgenomströmningen i hjärtat. Det blod som samlas ökar risken för att blodproppar (tromber) ska bildas.

Förmaksflimmer ger inte alltid några symtom. Hos vissa kan förmaksflimmer ge bröstsmärta eller hjärtsvikt, i synnerhet om hjärtrytmen är väldigt snabb. Det vanligaste symptomet är hjärtklappning och en känsla av oregelbunden rytm.

40⁺

Du är inte ensam ...

1 av 4 vuxna över 40 år kommer någon gång under livet att utveckla förmaksflimmer som orsakar oregelbunden hjärtrytm.

Symtom på förmaksflimmer

Vissa får inga symtom alls, men andra upplever några av de symtom som listas nedan:

- Hjärtklappning
- Trötthet
- Andfåddhet
- Yrsel eller svimningskänsla
- Blackout (synkope)
- Smärta eller obehag i bröstet (kärklamp)
- Sömnstörningar eller insomni (sömlöshet)

Vad orsakar förmaksflimmer?

Störningarna i hjärtats rytm beror oftast på andra sjukdomar eller riskfaktorer som påverkar hjärtats hälsa, däribland:

- Stigande ålder eller en familjehistorik med förmaksflimmer
- Förhöjt blodtryck (hypertoni)
- Hjärtkärlsjukdom
- Diabetes
- Ökad sköldkörtelaktivitet (hypertyreoidism)
- Sömnapné
- För stort alkoholintag
- Medfödd hjärtsjukdom
- Onormal hjärtstruktur/skadade hjärtklaffar
- Inflammation eller infektion i hjärtat

Orsaken till förmaksflimmer är ofta okänd.

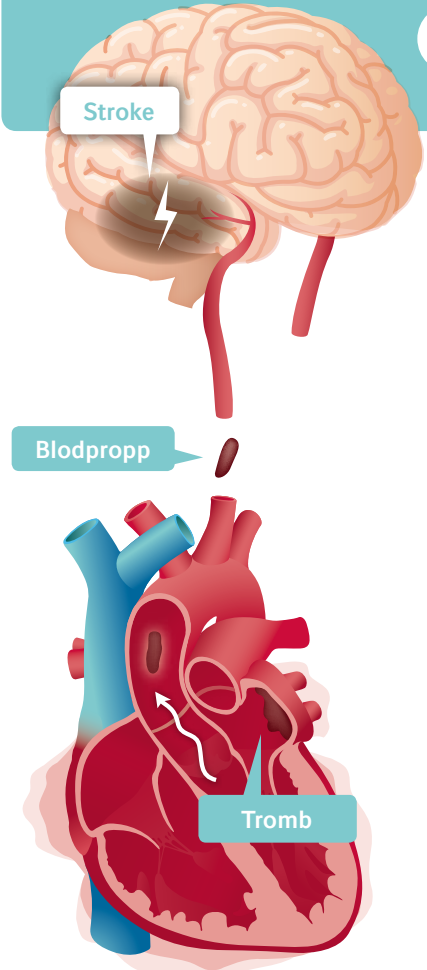
Det finns tre typer av förmaksflimmer:

- **Paroxysmalt, även kallat attackvis förmaksflimmer** innebär att episoden med förmaksflimmer bryts av sig själv (spontan-konverterar) inom en vecka, i många fall redan under det första dygnet.
- **Persisterande (kvarstående) förmaksflimmer** innebär att episoden med förmaksflimmer varar längre än en vecka, men kan fortfarande brytas och hjärtat kan återgå till normal sinusrytm. Vanligtvis krävs någon form av aktiv åtgärd med läkemedel eller en så kallad elkonvertering, men den kan också brytas spontant.
- **Permanent förmaksflimmer** innebär att man har förmaksflimmer hela tiden.

3 SAMBANDET MELLAN FÖRMAKSFLIMMER OCH STROKE

Om du har förmaksflimmer betyder det att ditt hjärta inte slår regelbundet och att blodet därför inte pumpas så effektivt som det borde. Sammandragningarna av hjärtats förmak och kammare blir oregelbundna. Det kan leda till att blod samlas i hjärtat och att blodproppar (tromber) bildas. Om en blodpropp lossnar kan den följa med blodet ut till andra delar av kroppen. Om blodproppen fastnar i ett blodkärl i hjärnan stoppas blodtillförseln och hjärnan får inte det syre och de näringsämnen den behöver. Detta kallas stroke eller hjärninfarkt. Stroke kan också orsakas av andra sjukdomar, oberoende av förmaksflimmer.

Hur stor är risken att förmaksflimmer leder till stroke?

5x Förmaksflimmer ger en fem gånger högre risk att drabbas av stroke

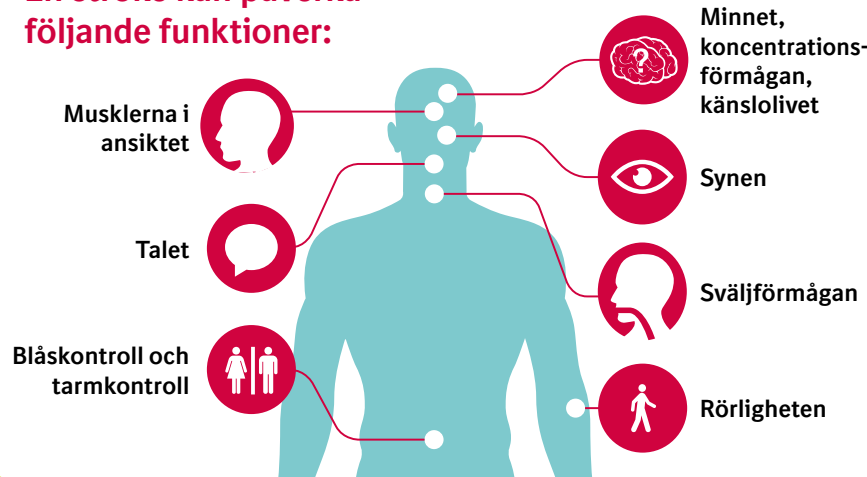
1/3 Nästan en tredjedel av alla fall av stroke orsakas av förmaksflimmer

Eventuella skador på hjärnan beror på hur länge blodtillförseln stoppas. Alla fall av stroke, kan få effekter som försämrar funktionsförmågan och som kan få en stor inverkan på vardagen.

Den som drabbas av en stroke kanske inte kan klara sig själv på samma sätt som tidigare. Det betyder att även familj och vänner påverkas. En stroke kan också vara livshotande, oavsett om den beror på förmaksflimmer eller inte.

En stroke kan påverka följande funktioner:

4 HUR BEHANDLAS FÖRMAKSFLIMMER?

Syftet med behandlingen av förmaksflimmer är att lindra symtomen och förebygga svåra komplikationer. Vanliga behandlingsalternativ är läkemedel, medicinska åtgärder och livsstilsförändringar. Din läkare avgör vilken behandling som är bäst för dig baserat på din ålder, dina besvär och om du har några andra sjukdomar.

Behandling av förmaksflimmer har följande mål:

Reglera hjärtfrekvensen och/eller hjärtrytmen med läkemedel eller medicinska åtgärder.

- Lindra de symtom som beror på den onormala hjärtrytmen.
- Hjälpa hjärtat att pumpa runt mer blod och arbeta mer effektivt.

Förhindra blodkoagulation med hjälp av blodförtunnande läkemedel för att minska risken för trombos och stroke.

Blodförtunnande läkemedel kan minska risken för stroke med 66% hos den som har förmaksflimmer

Vilka blodförtunnande läkemedel finns det?

Idag finns det många fler blodförtunnande alternativ att välja mellan än för bara några år sedan. Alla motverkar bildning av blodproppar genom att fördröja och minska koagulationen.

Din läkare kommer att prata med dig för att hitta rätt behandling. Läkaren kommer att ta hänsyn till din individuella risk för stroke, om du tar andra läkemedel och din sjukdomshistoria.

De läkemedel läkaren skriver ut till dig minskar risken för stroke på grund av förmaksflimmer. Så länge din läkare inte ändrar ordinationen eller rekommenderar någon annan typ av behandling ska du fortsätta att ta läkemedlen. I de flesta fall betyder det att du måste ta blodförtunnande läkemedel resten av livet.

Sluta aldrig ta ditt blodförtunnande läkemedel utan att först tala med din läkare!

Om du slutar ta ditt blodförtunnande läkemedel ökar risken att du drabbas av blodpropp och stroke.

5 BLODFÖRTUNNANDE LÄKEMEDEL OCH BIVERKNINGAR

Blodförtunnande läkemedel kan liksom andra läkemedel ha biverkningar som är specifika för just det läkemedlet. Fråga din läkare om möjliga biverkningar av din behandling och tala om för din läkare om du skulle få någon av dem.

Blodförtunnande läkemedel och blödning

Blodförtunnande läkemedel är avsedda att förhindra att blodproppar bildas. Om du har fått en skada och blöder kan det därför ta längre tid för blodet att koagulera. En blödning kan uppstå på grund av en yttre skada, men den kan också uppstå inne i kroppen, exempelvis i magen eller tarmen.

Risken för en större blödning hos personer som tar blodförtunnande läkemedel är låg: ungefär 3 personer av 100 drabbas per år.

Sök omedelbart akut vård om du:

- Får en blödning som inte slutar.
- Får en svår skada med kraftig blödning.
- Ramlar illa eller skadar dig, i synnerhet om du slår i huvudet, så att du kan bli kontrollerad för tecken på inre blödning.
- Läger märke till något ovanligt, exempelvis blod i urinen eller avföringen (det kan få avföringen att se mörk ut, som tjära) eller om du hostar eller kräks upp blod.
- Är orolig och din läkarmottagning är stängd.

6 OM OLYCKAN ÄR FRAMME

Blodförtunnande läkemedel förebygger stroke vid förmaksflimmer. Det finns tillfällen då den blodförtunnande effekten snabbt behöver stoppas, till exempel vid en akut operation för en höftfraktur, i samband med en olycka eller vid okontrollerad blödning.

Det är bra att känna till att det för vissa blodförtunnande läkemedel finns medel som upphäver deras effekt, en så kallad antidot.

När det behövs kan sådana behandlingar snabbt upphäva den blodförtunnande effekten.

Akut kirurgisk åtgärd

(tex höftfraktur och blindtarms-operation)

Olyckor

Okontrollerad blödning

Hur förbereder man sig för en nödsituation?

Det är viktigt att människor i din närhet och sjukvårdspersonalen vet vilket blodförtunnande läkemedel du använder, eftersom behandlingsalternativen i en nödsituation skiljer sig mellan de olika läkemedlen.

- **Lär dig** gärna namnet på ditt blodförtunnande läkemedel.
- **Tala om** för din läkare, sjuksköterska och tandläkare att du tar ett blodförtunnande läkemedel före varje planerad eller akut åtgärd (både operationer på sjukhus och mindre åtgärder hos allmänläkare samt vid tandvård).
- **Ha alltid med dig** det kort med information om ditt blodförtunnande läkemedel du fått.
- **Ha gärna på dig** ett halsband med information om ditt läkemedel. Detta tillhandahålls av de företag som tillverkar blodförtunnande läkemedel.
- **Fråga** din läkare vad som kan göras med ditt blodförtunnande läkemedel i en nödsituation.

Sluta aldrig att ta ditt blodförtunnande läkemedel på eget initiativ!

Prata med

din läkare, sjuksköterska eller apotekspersonal, eller kontakta en patientorganisation om du har fler frågor efter att ha läst den här broschyren.

Riksförbundet HjärtLung - www.hjart-lung.se

är en patientorganisation för alla med hjärt- och lungsjukdom. Organisationen har 150 lokalföreningar över hela landet.

Läs alltid bipacksedeln som följer med ditt läkemedel

Den här broschyren innehåller endast allmän information och kan inte ersätta rådgivning från en läkare.

Framtagen av

Boehringer Ingelheim AB
Box 92008, 120 06 Stockholm
Tel 08-721 21 00
www.boehringer-ingelheim.se